

Posudek diplomové práce

Princip proporcionality a omezení osobní svobody cizince ve správním právu

Hana Holubková

Oponent: doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

Zvolené téma diplomové práce - omezení osobní svobody cizinců, resp. detence, její právní úprava a soudní kontrola - je v současné době aktuálním problémem realizace migrační politiky, problémem, který má zásadní lidskoprávní dimenzi ale také dimenzi bezpečnostní. Ačkoliv omezení osobní svobody je krajním prostředkem směřující právě k ochraně bezpečí ve společnosti a měl by být užíván jako ultima ratio, svědčí současné průzkumy (například analýza provedena Evropskou agenturou pro základní práva - FRA - k využívání detence v azylových věcech) o jeho nadužívání na úkor jiných, alternativních opatření směřujících ke kontrole pohybu cizinců. Zásada přiměřenosti ve vztahu k omezení osobní svobody cizince reflektuje tedy současné názorové střety mezi sekuritizací a humanitárními aspekty současné migrační krize.

Diplomová práce je členěna do pěti částí- úvodní část je zaměřenou na výklad pojmu osobní svoboda a principu proporcionality, následující části jsou pak věnovány mezinárodní, unijní a vnitrostátní právní úpravě omezení osobní svobody cizince a relevantní judikatuře příslušných soudů interpretující její podmínky a limity (vždy se stručným shrnutím v podobě dílčího závěru).

Diplomantka postupuje od mezinárodních dokumentů lidskoprávní povahy přes unijní právní úpravu k úpravě české, která je do značné míry determinována zejména co se týče transpozice unijních předpisů a jejich implementace na základě zákona o Policii ČR, zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců. Na tyto dokumenty také často odkazuje citovaná judikatura českých soudů - Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, kterou diplomantka traktuje. Na základě výše uvedeného rozboru mezinárodní, unijní a české právní úpravy diplomantka komparuje záruky, jaké uvedené právní úpravy pro zásah do svobody jednotlivce obsahují, a analyzuje, nakolik se do těchto záruk promítá zásada přiměřenosti.

Je třeba pozitivně hodnotit tu skutečnost, že na rozdíl od řady diplomových prací, které se omezují na deskripci vybraného problému, si diplomantka zvolila vedle analýzy jednotlivých právních úprav i jejich komparaci a snažila se postihnout i vývojovou dynamiku výkladu limitů a záruk při omezení osobní svobody nejen v legislativě ale i v judikatuře. Snažila se také v závěru práce definovat společné zásady, na kterých uvedené právní úpravy spočívají, poukazujíc přitom na vyšší standard ochrany poskytované unijním právem.

Dle závěrů diplomantky k těmto společným zásadám patří, že zásah do svobody cizince a) musí mít zákonný podklad, b) může trvat pouze určitou dobu (která je určena buď absolutně, nebo alespoň podpůrně např. požadavkem náležité péče), c) musí být prost svévole, d) musí cizinci garantovat určitou procesní ochranu (např. ve formě přezkumu zákonnosti rozhodnutí) a e) musí být přiměřený (což je určeno buď explicitně, nebo např. požadavkem reálného předpokladu vyhoštění či povinností zvážit alternativní opatření).

Komparace požadavků přiměřenosti na zajištění cizince je ovšem také, stejně jako princip přiměřenosti sám, relativní, a bylo by jistě zajímavé znát názor diplomantky na to, zda tendence směřující k posilování lidskoprávních záruk, na kterou poukazuje, může odolat tlaku

současné migrační krize. Posilování lidskoprávních záruk musí být v rovnováze i s aspekty zajištění bezpečnosti, zejména v souvislosti se současným růstem bezpečnostních rizik. To je také třeba vzít v úvahu při hodnocení zachování vyššího standardu v unijním právu ve srovnání s judikaturou ESLP, na jejíž slabiny diplomantka poukazuje. (Snad by práci prospěl i určitý vhled do současných statistik a analýz týkajících se právě detence v období migrační krize, jako jsou analýzy AIDA nebo FRA z loňského roku, které mohou konfrontovat čistě právní pohled s reálnou praxí). Bylo by jistě také zajímavé znát názor diplomantky na současně projednávané návrhy změn unijní legislativy týkající se efektivity a rychlosti soudního přezkumu omezení osobní svobody.

Z hlediska zpracování diplomové práce je třeba vedle zvolených metod vyzdvihnout práci s judikaturou evropských i vnitrostátních soudů (i když i judikatura těchto soudů je i v otázce záruk omezení osobní svobody často rozporuplná a její hodnocení tedy není lehké).

Závěr:

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na její zpracování a s odkazem na výše uvedené pozitivní hodnocení zvolené metody i způsobu zpracování **doporučuji práci k obhajobě.**

V Praze dne